

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Ενώσεις Επιχειρήσεων και Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού: Παραδείγματα από την ελληνική εμπειρία

Πέμπτη 3 Νοεμβρίου 2016
Γραφεία ΣΕΒ

Διονυσία Ξηρόκωστα
Γενική Διευθύντρια
Επιτροπή Ανταγωνισμού
e-mail: [dxirokosta @epant.gr](mailto:dxirokosta@epant.gr)

- «Πλατφόρμα» συγκέντρωσης ανταγωνιστών
- Υπόκειται στους ίδιους κανόνες ανταγωνισμού με τις μεμονωμένες επιχειρήσεις
- Απόφαση ένωσης επιχειρήσεων: κάθε έκφραση της βούλησης της ένωσης με οποιαδήποτε μορφή, π.χ. κανονισμοί, ρήτρες καταστατικού, οδηγίες, εγκύκλιοι, απλές συστάσεις, εφόσον έχουν χαρακτήρα υποχρεωτικό για τα μέλη και/ή προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής τους
- Ο χαρακτηρισμός της απόφασης μιας ένωσης επιχειρήσεων ως αντιανταγωνιστικής δεν εξαρτάται από τον τρόπο λήψης της ή την έκταση εφαρμογής, αλλά από το αν μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό

Περιπτωσιολογία παραβάσεων των ενώσεων επιχειρήσεων

- I. Αποφάσεις και συστάσεις περί τιμών, κατανομής αγορών και άλλων όρων συναλλαγής
- II. Αποκλεισμοί
- III. Ανταλλαγή πληροφοριών
- IV. Διαφήμιση
- V. Τυποποίηση
- VI. Πρότυπες Συμβάσεις

- Αποφάσεις Διοικούσας Επιτροπής ΤΕΕ
  - Υιοθέτηση κατώτατων ορίων αμοιβών, μέσω εφαρμογής ελάχιστου τεκμαιρόμενου κόστους κατασκευής ανά τετραγωνικό μέτρο στα ιδιωτικά κτιριακά έργα
  - Υποκατάσταση Πολιτείας στο καθορισμό της ΕΤΑ χωρίς σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση
- Επιβληθέντα μέτρα
  - Αναπροσαρμογή μηχανογραφικού συστήματος υπολογισμού αμοιβών μηχανικών, ώστε να γίνονται δεκτά αιτήματα υπολογισμού ανεξαρτήτως του ύψους του προϋπολογισθέντος κόστους ανά τετραγωνικό μέτρο
  - Ενημέρωση μελών ΤΕΕ και κοινού για την Απόφαση
    - Δημοσίευση στο Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ
    - Ανάρτηση στην ιστοσελίδα
- Πρόστιμο ύψους 60.000 ευρώ

«Σημειώνεται ότι το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην παρούσα υπόθεση, δεν αποκλείει στο μέλλον την επιβολή υψηλότερων προστίμων για τυχόν παραβάσεις ενώσεων, συλλόγων ή επιμελητηρίων ελευθέρων επαγγελματιών»

Απόφαση 518/VI/2011 Μεσιτικές υπηρεσίες

- 4 ενώσεις επιχειρήσεων
- Πρακτικές
  - Καθορισμός ύψους μεσιτικών αμοιβών στο 2% της αξίας
  - Απαγόρευση διαφήμισης μεσιτικής αμοιβής κατώτερης από το οριζόμενο ως κατώτατο όριο 2% ή μηδενικής
    - Υποκατάσταση καταργηθείσας κρατικής ρύθμισης που προσδιόριζε τη μεσιτική αμοιβή
- Επιβληθέντα μέτρα
  - Πρόστιμα ύψους 30.000 ευρώ
  - Υποχρέωση δημοσιοποίησης σε εφημερίδες και μέσω δελτίων τύπου του παράνομου της πρακτικής

Απόφαση 527/VI/2011 Σύλλογος Βιβλιοχαρτοπωλών Θεσσαλονίκης

- Εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ο Σύλλογος και τρία βιβλιοπωλεία
- Απόφαση ένωσης επιχειρήσεων & συμφωνία/ εναρμονισμένη πρακτική μελών
  - Καθορισμός εκπαιδευτικής πολιτικής
    - Ενιαίο σχέδιο αποκλεισμού της δυνατότητας χορήγησης εκπτώσεων ή περιορισμού τους επί της ενιαίας τιμής που ορίζεται από τους εκδότες, των πωλούμενων βιβλίων στο νομό Θεσσαλονίκης
    - Επέκταση περιορισμών που ίσχυαν στα βιβλία που ενέπιπταν στο καθεστώς της ενιαίας τιμής και σε εκείνα που δεν καλύπτονταν από τη σχετική ρύθμιση
- Επιβληθέντα μέτρα
  - Επιβολή προστίμων στις επιχειρήσεις, όχι στο Σύλλογο
  - Επιβολή στο Σύλλογο υποχρέωσης ανακοίνωσης σε εφημερίδες και κλαδικό περιοδικό τύπο της ανάκλησης των αποφάσεων και συστάσεών του

Απόφαση 554/VII/2012 Ενώσεις ιδιοκτητών κέντρων ξένων γλωσσών

- Σύλλογοι ιδιοκτητών κέντρων ξένων γλωσσών σε Αττική, Β. Ελλάδα & Κρήτη
- Πρακτικές
  - Συντονισμός διδάκτρων που χρέωναν τα μέλη τους
    - Ελάχιστη τιμή διδάκτρων
    - Περιορισμοί στη χορήγηση εκπτώσεων
  - Συντονισμός άλλων παραμέτρων εμπορικής δραστηριότητάς τους
    - Ρήτρες μη ανταγωνισμού
    - Ρήτρες περί της συμμετοχής ή μη σπουδαστών σε εξετάσεις γλωσσομάθειας
    - Υπέρμετροι περιορισμοί στη διαφήμιση
    - Γεωγραφικοί περιορισμοί στην ίδρυση υποκαταστημάτων
    - Καθορισμός παραμέτρων υπηρεσιών (π.χ. αριθμός μαθητών ανά τμήμα κλπ)
  - Σειρά αποφάσεων/συστάσεων των καταστατικών τους οργάνων ή/και σχετικές ρυθμίσεις στα καταστατικά, στους κανονισμούς δεοντολογίας κ.λπ
- Πρόστιμα συνολικού ύψους 700.000 ευρώ
- Αποδοχή δεσμεύσεων από PALSΟ για περιορισμούς στη διοργάνωση και συμμετοχή σε ανταγωνιστικές εξετάσεις γλωσσομάθειας

Απόφαση 561/VII/2013

Ένωση Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος

- Ένωση Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος (Ε.Κ.Κ.Ε.)
  - Εκπροσωπεί κατασκευαστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ιδίως στο νομό Αττικής
- Πρακτικές
  - Περιορισμός της παραγωγής (ανέγερσης) & διάθεσης νεόδμητων πλεοναζουσών κατοικιών στο Νομό Αττικής
  - Έμμεσος καθορισμός των τιμών τους
    - Αποφάσεις και συνεχείς συστάσεις της Ε.Κ.Κ.Ε, έκφραση της βούλησης της ίδιας να συντονίσει τη διάθεση των νεόδμητων πλεοναζουσών κατοικιών και να περιορίσει την ανέγερσή τους με απώτερο στόχο τη διατήρηση των τιμών πώλησης των κατοικιών στα ήδη διαμορφωμένα επίπεδα
- Πρόστιμο ύψους 18.000 ευρώ
- Λήψη διαρθρωτικών μέτρων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Απόφαση 571/VII/2013 Κλάδος σχολών υποψηφίων οδηγών

- Σύλλογοι & μεμονωμένες σχολές οδηγών
- Πρακτικές
  - Καθορισμός τιμών
  - Περιορισμός της διάθεσης των σχετικών υπηρεσιών
- Τραπεζικά ιδρύματα
  - Εξετάσθηκε, αν και κατά πόσον τα τελευταία, συμμετείχαν ή διευκόλυναν την υλοποίηση σχετικών παραβάσεων
  - Διαπίστωση παράβασης για ένα τραπεζικό ίδρυμα
- Πρόστιμα συνολικού ύψους 112.000 ευρώ

Απόφαση 591/2014 Οδοντοτεχνίτες Κρήτης

- Ένωση Οδοντοτεχνιτών Κρήτης
- Πρακτική
- Καταστατική ρήτρα για την επιβολή ποινών σε όσα από τα μέλη της δεν τηρούσαν τα τιμολόγιά της
- Έκδοση και αποστολή τιμοκαταλόγων στους οδοντίατρους των Νομών Ηρακλείου και Λασιθίου με κατώτερες τιμές ή/και ενδεικτικές τιμές μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης
- Πρόστιμο διακοσίων δέκα οχτώ (218) ευρώ [λόγω έλλειψης στοιχείων ελήφθη ως βάση υπολογισμού τα συνολικά ετήσια έσοδα (κύκλος εργασιών) της Ένωσης που προέρχονται από τις συνδρομές των μελών της κατ' έτος]

Η ένωση επιχειρήσεων ως forum συντονισμού επιχειρήσεων

- Λειτουργία μίας ένωσης επιχειρήσεων ως φορέα επικοινωνίας και πληροφόρησης
- Αυτοτελής ρόλος σε υποθέσεις συμπράξεων
- Forum διενέργειας συζητήσεων και ανταλλαγής πληροφοριών
- Οργανωτικός ρόλος συναντήσεων επιχειρήσεων με αντι-ανταγωνιστικό σκοπό

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Απόφαση 369/Υ/2009

Καρτέλ γάλακτος

- Ρόλος του **ΣΕΒΓΑΠ** (ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ)
  - όργανο εκπροσώπησης ελληνικής βιομηχανίας γαλακτοκομικών προϊόντων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Διενέργεια συζητήσεων και λήψη αποφάσεων εντός του ΣΕΒΓΑΠ μεταξύ των γαλακτοβιομηχανιών για το θέμα της μείωσης των τιμών
- Τα μέλη Δ.Σ. του ΣΕΒΓΑΠ συζήτησαν και συναποφάσισαν κατώτατες και ανώτατες τιμές αγελαδινού γάλακτος
- εμπλοκή του ΣΕΒΓΑΠ στη συνάντηση της Λάρισας ⇒ κράτηση της αίθουσας στο ξενοδοχείο ΔΙΒΑΝΗΣ είχε γίνει για λογαριασμό του ΣΕΒΓΑΠ, ο οποίος ανέλαβε και την κάλυψη των σχετικών εξόδων
- Ε.Α. απηύθυνε **σύσταση** στον ΣΕΒΓΑΠ να απέχει στο μέλλον παρόμοιων ενεργειών
- Απειλή επιβολής προστίμου σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης

Απόφαση 563/VII/2013 Κρεοπαραγωγός πτηνοτροφία

- **Αυτοτελής** ρόλος Συνδέσμου Πτηνοτροφικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΠΕΕ)
  - Συχνές και τακτικές **συναντήσεις** εκπροσώπων του κλάδου, εντός ή εκτός Συνδέσμου
  - Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών
  - Σημαντικός ρόλος στην οργάνωση των συναντήσεων ⇒ συμφωνία κοινής εμπορικής στρατηγικής των ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων καθώς και στην υποστήριξη της σύμπραξης.
  - Ρόλος διαύλου επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών για τις αποφάσεις, τα αποτελέσματα των συναντήσεων και τη συμμόρφωση με αυτές (την τέλεση των συμφωνηθέντων)
  - Οι εμπλεκόμενες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις επέδειξαν για πολλά έτη (1996 – 2010) την επιθυμία τους να καθορίσουν από κοινού τις τιμές πώλησης των προϊόντων τους, με την **παρότρυνση** και ενεργό **συμμετοχή** του ΣΠΕΕ.
  - **Πρόστιμο** τριών χιλιάδων εννιακοσίων ογδόντα οκτώ (3.988) ευρώ (παράβαση άρθρων 1 ν. 703/77 και 101 ΣΛΕΕ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Απόφαση 563/VII/2013

Κρεοπαραγωγός πτηνοτροφία

- Παραδείγματα της παραβατικής συμπεριφοράς ΣΠΕΕ
  - πρακτικά και (χειρόγραφες ή δακτυλογραφημένες) σημειώσεις από συναντήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων στα γραφεία του ΣΠΕΕ
  - επιστολές μεταξύ του ΣΠΕΕ και των εμπλεκόμενων εταιριών (προσκλήσεις για συναντήσεις ή επιβεβαίωση των συμφωνηθέντων σε αυτές)
  - δημοσιεύματα/περιοδικά έντυπα με θέμα την πτηνοτροφία, στα οποία, με πρόσχημα την καλύτερη ενημέρωση των εταιριών-μελών του ΣΠΕΕ ως προς το επίπεδο της παραγωγής, ο Σύνδεσμος καλούσε τις επιχειρήσεις σε συμφωνία καθορισμού του ύψους της παραγωγής
  - Μηχανισμός ελέγχου συμμόρφωσης για την τήρηση των συμφωνηθέντων στις επίμαχες συναντήσεις
  - Κλίμα πίεσης για την «εμπέδωση» των τιμών που συζητούνταν εκάστοτε στις τακτικές συναντήσεις των μελών της σύμπραξης

Καρτέλ φίλτρων τεχνητού νεφρού Εκκρεμεί η συζήτηση στην ΕΑ

- **Καθοριστική** συμβολή ένωσης ΠΑ.Σ.Π.Υ.ΤΕ.Ν στη λειτουργία της σύμπραξης
  - καθορισμός των τιμών προμήθειας των φίλτρων τεχνητού νεφρού στα νοσοκομεία
  - άρνηση προμήθειας στα νοσοκομεία
- **Αυτοτελής ρόλος**
  - συντονιστικός και ενισχυτικός ρόλος του υπό κρίση καρτέλ
  - διευκόλυνση και προτροπή της αντιανταγωνιστικής συμφωνίας μεταξύ των επιχειρήσεων
- **Συμπεριφορά με αντι-ανταγωνιστικό πνεύμα**
- **Αποτελεσματική δράση** ⇒ συσπείρωση των μελών του προς τον αντι-ανταγωνιστικό σκοπό.
- Πρόταση εισήγησης για **αυτοτελή συμμετοχή** στην υπό εξέταση σύμπραξη και καταλογισμό ευθύνης βάσει άρ. 1 παρ. 1 Ν. 703/1977, 1 παρ. 1 Ν. 3959/2011 και 101 παρ. 1 ΣΛΕΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Διονυσία Ξηρόκωστα

Γενική Διευθύντρια

Επιτροπή Ανταγωνισμού

e-mail: dxirokosta@epant.gr